

Środa, 10 czerwca 2015 r.

P8_TA(2015)0227

Sytuacja na Węgrzech

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie sytuacji na Węgrzech (2015/2700(RSP))

(2016/C 407/06)

Parlament Europejski,

- uwzględniając preambułę Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), w szczególności motyw drugi oraz motywy od czwartego do siódmego,
- uwzględniając w szczególności art. 2, art. 3 ust. 3 akapit drugi oraz art. 6 i 7 TUE, a także artykuły TUE i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), dotyczące poszanowania, upowszechniania i ochrony praw podstawowych w UE,
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej z dnia 7 grudnia 2000 r. ogłoszoną w dniu 12 grudnia 2007 r. w Strasburgu, która weszła w życie wraz z Traktatem z Lizbony w grudniu 2009 r.,
- uwzględniając art. 1, 2 i 19 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej,
- uwzględniając Protokół 13 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności Rady Europy dotyczący zniesienia kary śmierci we wszystkich okolicznościach,
- uwzględniając Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (EKPC), orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, konwencje, zalecenia, rezolucje i sprawozdania Zgromadzenia Parlamentarnego, Komitetu Ministrów, Komisarza Praw Człowieka i Komisji Weneckiej Rady Europy,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 3 lipca 2013 r. w sprawie sytuacji w zakresie praw podstawowych: standardy i praktyki na Węgrzech (zgodnie z rezolucją Parlamentu Europejskiego z dnia 16 lutego 2012 r.)⁽¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 27 lutego 2014 r. w sprawie sytuacji w zakresie praw podstawowych w Unii Europejskiej (2012)⁽²⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 11 marca 2014 r. pt. „Nowe ramy UE na rzecz umocnienia praworządności” (COM(2014)0158),
- uwzględniając sprawozdanie Komisarza Praw Człowieka Rady Europy z dnia 16 grudnia 2014 r. sporządzone w związku z jego wizytą na Węgrzech w dniach 1–4 lipca 2014 r.,
- uwzględniając konkluzje z posiedzenia Rady Unii Europejskiej i państw członkowskich w Radzie w sprawie zapewnienia poszanowania praworządności, które odbyło się w dniu 16 grudnia 2014 r.,
- uwzględniając wysłuchanie poświęcone sytuacji w zakresie praw człowieka na Węgrzech, które odbyło się w Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych w dniu 22 stycznia 2015 r.,
- uwzględniając oświadczenia Rady i Komisji przedstawione podczas debaty plenarnej w Parlamencie Europejskim w dniu 11 lutego 2015 r. w sprawie unijnych ram demokracji, praworządności i praw podstawowych,
- uwzględniając wymianę poglądów – przeprowadzoną w Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych w dniu 7 maja 2015 r. – dotyczącą decyzji Konferencji Przewodniczących z dnia 30 kwietnia 2015 r. w sprawie ewentualnego wpływu decyzji państwa członkowskiego o przywróceniu kary śmierci na jego prawa i status jako członka Unii Europejskiej,

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0315.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2014)0173.

Środa, 10 czerwca 2015 r.

- uwzględniając oświadczenia Rady i Komisji przedstawione podczas debaty plenarnej w Parlamencie Europejskim w dniu 19 maja 2015 r. w sprawie sytuacji na Węgrzech,
- uwzględniając art. 123 ust. 2 i 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że Unia Europejska opiera się na wartościach poszanowania godności ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego i poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości, oraz że wartości te są wspólne państwom członkowskim w społeczeństwie opartym na pluralizmie, niedyskryminacji, tolerancji, sprawiedliwości, solidarności oraz równości kobiet i mężczyzn (art. 2 TUE);
- B. mając na uwadze, że Karta praw podstawowych Unii Europejskiej zakazuje wszelkiej dyskryminacji, w tym ze względu na płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, wszelkie poglądy, w tym polityczne, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną;
- C. mając na uwadze, że zniesienie kary śmierci jest warunkiem członkostwa w UE, jako że UE zdecydowanie i zasadniczo sprzeciwia się karze śmierci, a jej zniesienie jest głównym celem polityki UE na rzecz praw człowieka;
- D. mając na uwadze, że prawo do azylu gwarantują postanowienia konwencji genewskiej z dnia 28 lipca 1951 r. i protokołu do niej z dnia 31 stycznia 1967 r. dotyczącego statusu uchodźców, jak również TUE i TFUE;
- E. mając na uwadze, że Karta praw podstawowych Unii Europejskiej i europejska konwencja praw człowieka w pełni włączono do konstytucji węgierskiej; mając na uwadze, że niedawne wydarzenia na Węgrzech budzą jednak obawy co do sytuacji w tym kraju;
- F. mając na uwadze, że w dniu 28 kwietnia 2015 r. premier Węgier Viktor Orban wydał oświadczenie na temat potrzeby przeprowadzenia debaty publicznej na temat kary śmierci; mając na uwadze, że w dniu 30 kwietnia 2015 r. przewodniczący Parlamentu Europejskiego Martin Schulz wydał komunikat prasowy, w którym poinformował o zapewnieniu ze strony Wiktora Orbana, iż rząd Węgier nie planuje podjąć jakichkolwiek kroków w kierunku przywrócenia kary śmierci oraz że będzie honorował wszystkie traktaty europejskie oraz zapewni przestrzeganie ogółu prawodawstwa unijnego; mając jednak na uwadze, że premier Węgier Viktor Orban powtórzył te wypowiedzi w dniu 1 maja 2015 r. podczas wywiadu w radiu publicznym dodając, że decyzja o przywróceniu kary śmierci powinna należeć wyłącznie do kompetencji państw członkowskich, co oznacza odstępstwo od postanowień Traktatów UE;
- G. mając na uwadze, że w maju 2015 r. rząd Węgier rozpoczął proces konsultacji publicznych w sprawie migracji, a także że w przeszłości przeprowadził już szereg podobnych konsultacji na ten sam temat; mając na uwadze, że konsultacje publiczne mogą być dla rządów ważnym i cennym narzędziem opracowywania polityki, która uzyska poparcie ludności; mając na uwadze, że zadane podczas konsultacji pytania spotkały się z krytyką z uwagi na fakt, że sugerują odpowiedzi i mają charakter retoryczny, wskazując na bezpośrednie powiązanie między zjawiskami migracyjnymi a zagrożeniami dla bezpieczeństwa;
- H. mając na uwadze, że w czasie wymiany poglądów w Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych większość grup politycznych podzielała opinię, że przywrócenie kary śmierci i pytania zadane w trakcie konsultacji publicznych są niedopuszczalne;
- I. mając na uwadze, że w wystąpieniu podczas debaty plenarnej w Parlamencie Europejskim w dniu 19 maja 2015 r. poświęconej sytuacji na Węgrzech przedstawiciel prezydencji Rady Unii Europejskiej oświadczył, że Rada nie omawiała sytuacji na Węgrzech i dlatego nie zajęła oficjalnego stanowiska w tej sprawie;
- J. mając na uwadze, że rozwiązanie sytuacji na Węgrzech powinno mieć na celu nie wyizolowanie danego państwa członkowskiego lub rządu, lecz wypełnienie zbiorowego obowiązku spoczywającego na wszystkich instytucjach UE, a w szczególności na Komisji, jako strażniczce traktatów, w celu zapewnienia stosowania i przestrzegania Traktatów i Karty w całej Unii i w każdym państwie członkowskim;

Środa, 10 czerwca 2015 r.

1. podkreśla, że kara śmierci jest niezgodna z wartościami poszanowania ludzkiej godności, wolności, demokracji, równości, praworządności i przestrzegania praw człowieka, na których opiera się Unia, oraz że każde państwo członkowskie przywracające karę śmierci działałoby sprzecznie z Traktatami i Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej; z całą mocą podkreśla, że zniesienie kary śmierci stanowi ważny krok w rozwoju praw podstawowych w Europie;
2. przypomina, że poważne naruszenie przez państwo członkowskie wartości wymienionych w art. 2 TUE, spowodowałoby wszczęcie postępowania, o którym mowa w art. 7;
3. potępia wielokrotnie powtarzane przez premiera Węgier Wiktora Orbana oświadczenia prowokujące debatę nad ewentualnym przywróceniem kary śmierci na Węgrzech, co instytucjonalizuje i podsyca koncepcję stanowiącą rażące naruszenie wartości, na których opiera się Unia; z zadowoleniem odnotowuje zatem zobowiązanie ze strony premiera Węgier Wiktora Orbana do powstrzymania się od przywrócenia kary śmierci na Węgrzech i podkreśla, że premier jako szef rządu ma obowiązek propagować wartości unijne i świecić przykładem;
4. zwraca uwagę, że państwa członkowskie mają suwerenne prawo do prowadzenia konsultacji krajowych; przypomina jednak, że konsultacje te powinny odzwierciedlać gotowość rządów państw do odpowiedzialnego sprawowania rządów, które ma na celu zapewnienie demokratycznych rozwiązań politycznych oraz poszanowanie dla podstawowych wartości europejskich;
5. krytycznie odnosi się do konsultacji publicznych w sprawie migracji oraz powiązanej z nimi ogólnokrajowej kampanii billboardowej zainicjowanej przez rząd Węgier, podkreśla również, że treść i język prowadzonych na Węgrzech konsultacji dotyczących imigracji i terroryzmu jest w wysokim stopniu zwodniczy, tendencyjny i niewyważony oraz wprowadza nieobiektywne i bezpośrednie powiązanie pomiędzy zjawiskami migracyjnymi a zagrożeniem bezpieczeństwa; zwraca uwagę, że w kwestionariuszu internetowym należy podać dane osobowe, co oznacza upublicznienie opinii politycznych obywateli będące naruszeniem przepisów o ochronie danych; w związku z tym domaga się anulowania tych konsultacji;
6. ubolewa nad faktem, że w ww. konsultacjach obarczano winą instytucje UE oraz prowadzoną przez nie politykę, nie uznając jednak odpowiedzialności państw członkowskich w tych obszarach; przypomina również, że państwa członkowskie są w pełni zaangażowane w unijny proces prawodawczy;
7. zwraca się do wszystkich państw członkowskich o konstruktywne uczestnictwo w toczącej się obecnie dyskusji na temat europejskiego programu w dziedzinie migracji, który w równym stopniu wywiera wpływ na politykę wewnętrzną, politykę zagraniczną i politykę rozwoju, które muszą być realizowane w UE;
8. uważa, że wszystkie państwa członkowskie muszą w pełni respektować prawo UE w praktyce legislacyjnej i administracyjnej oraz że wszelkie ustawodawstwo, w tym prawo pierwotne każdego kraju będącego członkiem UE lub kandydatem do przystąpienia do Unii, musi odzwierciedlać podstawowe wartości europejskie, w szczególności zasady demokratyczne, praworządność oraz prawa podstawowe, i być z nimi zgodne;
9. ubolewa nad brakiem reakcji Rady na niedawne wydarzenia na Węgrzech i poddaje krytyce brak zaangażowania państw członkowskich w zapewnienie poszanowania praworządności, o czym mowa w konkluzjach z posiedzenia Rady Unii Europejskiej z dnia 16 grudnia 2014 r.; nalega na Radę Unii Europejskiej i Radę Europejską, aby niezwłocznie przeprowadziły dyskusję i przyjęły konkluzje w sprawie sytuacji na Węgrzech;
10. zauważa, że ostatnie wydarzenia budzą obawy, jeżeli chodzi o przestrzeganie zasady praworządności, demokracji i praw podstawowych na Węgrzech w przeciągu ubiegłego roku, i łącznie mogą stać się potencjalnym zagrożeniem systemowym praworządności w tym państwie członkowskim;
11. apeluje do Komisji o rozpoczęcie pierwszego etapu działań przewidzianych w unijnych ramach na rzecz wzmocnienia praworządności, a tym samym o niezwłoczne rozpoczęcie procesu skrupulatnego monitorowania stanu demokracji, praworządności i praw podstawowych na Węgrzech, który pozwoli ocenić potencjalne poważne naruszenia wartości będących fundamentem Unii Europejskiej zgodnie z art. 2 TUE, co obejmuje też łączny wpływ różnych środków pogarszających stan demokracji, praworządności i praw podstawowych, oraz ocenić ryzyko powstania zagrożenia systemowego dla praworządności w tym państwie członkowskim, które mogłoby przekształcić się w realne ryzyko poważnego naruszenia w rozumieniu art. 7 TUE; zwraca się do Komisji o przedstawienie Parlamentowi i Radzie sprawozdania na ten temat do września 2015 r.;

Środa, 10 czerwca 2015 r.

12. wzywa Komisję do przedstawienia wniosku ustawodawczego w sprawie utworzenia unijnego mechanizmu dotyczącego demokracji, praworządności i praw podstawowych, będącego narzędziem przestrzegania i egzekwowania postanowień Karty i Traktatów podpisanych przez wszystkie państwa członkowskie, który będzie opierał się na wspólnych i obiektywnych wskaźnikach, a także do dokonywania bezstronnej corocznej oceny sytuacji w zakresie praw podstawowych, demokracji i praworządności we wszystkich bez wyjątku państwach członkowskich na równych zasadach, w tym z uwzględnieniem oceny przeprowadzanej przez Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej, przy uwzględnieniu właściwych wiążących mechanizmów naprawczych, w celu zaradzenia istniejącym brakom i umożliwienia automatycznego i stopniowego reagowania na naruszanie praworządności i praw podstawowych na szczeblu państw członkowskich; poleca Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, aby przyczyniła się do opracowania i rozwinięcia tego wniosku w formie sprawozdania z własnej inicjatywy w kwestiach ustawodawczych, które zostałyby przyjęte pod koniec roku;

13. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Komisji, Radzie, prezydentowi, rządowi i parlamentowi Węgier, rządowi i parlamentom państw członkowskich i państw kandydujących, Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej, Radzie Europy oraz Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie.
